

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ JUDr. L. B.**, bývajúcej K., **2/ mal. J. B.**, nar. X, bývajúceho v K., **3/ mal. L. B.**, nar. X, bývajúcej v K., obe maloleté deti zastúpené matkou – žalobkyňou **1/**, **4/ JUDr. S. B.**, bývajúceho v M., **5/ M. B.**, bývajúceho v M., **6/ N. B.**, bývajúcej v S., žalobcovia **1/**, **4/** až **6/** v dovolacom konaní zastúpení JUDr. A. Z., advokátkou v K., proti žalovanej **Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 17C 692/2004, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. decembra 2009 sp. zn. 9Co 218/2008, v spojení s opravným uznesením z 10. decembra 2009 sp. zn. 9Co 218/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovanej **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcom **1/** až **6/** v lehote 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 18 261,57 €, z toho 14 609,66 € na účet JUDr. A. Z., advokátky v K., vedený v T., pobočka K., č. ú. X a 3 651,91 € k rukám JUDr. R. H., advokáta v B.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I (súd prvého stupňa) rozsudkom z 5. marca 2008 č. k. 17C 692/2004-346 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť pôvodnému žalobcovi JUDr. J. B., súdnemu exekútorovi v K. (ďalej len „žalobca“) sumu vo výške 44 363 690 Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 6. novembra 2004 do zaplatenia, a tiež náhradu trov konania

vo výške 763 531,50 Sk na účet právneho zástupcu žalobcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia náhrady škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 58/1969 Zb. za čas od 1. septembra 2000 do 1. februára 2004 v celkovej sume 60 762 715,50 Sk spolu s úrokom z omeškania, zamietol. V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa poukázal na svoj medzitýmny rozsudok z 26. októbra 2005 č. k. 17C 692/2004-103, v ktorom vyslovil, že je daná zodpovednosť žalovanej za škodu spôsobenú žalobcovi nezákonnými uzneseniami OÚV PZ v Martine z 28. augusta 2000 a OÚV PZ vo Zvolene zo 17. apríla 2001, ktorými bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie voči osobe žalobcu pre podozrenie z trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa, keď účinky týchto uznesení boli v priebehu ďalšieho trestného konania oslobodením spod obžaloby a zastavením trestného stíhania zrušené. Zároveň v medzitýmnom rozsudku skonštatoval i nesprávny úradný postup žalovanej, ku ktorému došlo tým, že minister spravodlivosti SR prípisom z 3. októbra 2001 oznámil svoje rozhodnutie z 2. októbra 2001 o pozastavení exekútorského úradu žalobcu jednotlivým predsedom krajských súdov a Slovenskej komore exekútorov. Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom žalovanej došlo k vzniku škody vo forme ušlého zárobku (§ 445 Občianskeho zákonníka v spojení s § 21 zákona č. 58/1969 Zb.), ktorý žalobca nemohol dosiahnuť z exekučnej činnosti. Vznik tohto protiprávneho stavu súd ustálil k 8. októbru 2001, kedy oznámenie o pozastavení činnosti malo nadobudnúť účinky a jeho ukončenie k 31. decembru 2003, nakoľko v konaní nebolo preukázané, kedy bolo krajským súdom rozposlané oznámenie z 12. decembra 2003 obsahujúce právoplatné oslobodzujúce rozhodnutie. Pri určovaní výšky nároku na náhradu za stratu na zárobku sa súd opieral o znalecký posudok Ing. K. P. č. 1/2004 predložený žalobcom, na základe ktorého mu potom priznal ušlý zárobok za obdobie od 8. októbra 2001 do 31. decembra 2003 vo výške 1 652 902 Sk mesačne. Zároveň žalobcovi priznal i ušlý zisk (§ 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vo výške 6 556,50 Sk mesačne, ako ušlý úrok, ktorý by za normálnych okolností pri bežnom nakladaní s peňažnými prostriedkami vo výške ušlého zárobku dosiahol ich uložením na termínovaných vkladoch na zriadených účtoch. Na základe uvedeného súd prvého stupňa uzavrel, že žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie ušlého zárobku a z neho vyplývajúceho ušlého zisku v celkovej sume 1 659 458,50 Sk mesačne, čo spolu predstavuje sumu 44 300 327 Sk. Nárok na náhradu škody v podobe odmeny zástupcu žalobcu (vyčíslenú na 850 793 Sk), ktorý počas

pozastavenia výkonu exekútorskej činnosti žalobcu túto činnosť za neho vykonával, súd žalobcovi nepriznal, nakoľko z dokazovania vyplynulo, že ju zástupcovi doposiaľ neuhradil a škoda mu tak ešte nevznikla. Pokiaľ si žalobca uplatňoval náhradu škody aj z titulu odstúpného vyplateného svojim zamestnancom v celkovej výške 249 670 Sk a ušlý zisk v podobe ušlých úrokov z vkladov z uvedenej sumy vyčíslený na 990,40 Sk mesačne, súd prvého stupňa dospel k záveru, že vzhľadom na skutkové vymedzenie dôvodu skončenia pracovného pomeru dohodou (§ 63 ods. 1 písm. a/ Zákonníka práce) u všetkých týchto zamestnancov (až na J. G.), nie je daná príčinná súvislosť medzi nezákonnými rozhodnutiami ani nesprávnym úradným postupom žalovanej a vyplatení odstúpného. U pracovníka J. G. nebolo v konaní preukázané rozhodnutie žalobcu o reorganizačných zmenách v priamej príčinnej súvislosti s oznámením o pozastavení exekútorskej činnosti, či s vydaním nezákonných rozhodnutí. Súd prvého stupňa však považoval za dôvodný nárok žalobcu na náhradu škody v podobe trov obhajoby v požadovanej výške 21 706 Sk, ale pokiaľ išlo o náhradu vlastných nákladov žalobcu spojených s trestným konaním, z vyčíslených 65 456,70 Sk uznal len náklady vo výške 41 656,70 Sk. Nakoľko sa žalovaná dostala do omeškania s plnením peňažného záväzku, keď neplnila ani po uplynutí 6 mesiacov od podania návrhu na predbežné prerokovanie nároku uplatneného žalobcom 4. mája 2004, súd podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka zaviazal žalovanú i k zaplateniu úrokov z omeškania v súlade so žalobou od 6. novembra 2004. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) na odvolanie žalobcu aj žalovanej rozsudkom z 10. decembra 2009 sp. zn. 9Co 218/2008, v spojení s opravným uznesením z 10. decembra 2009 sp. zn. 9Co 218/2008, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 306 079,30 € s 9 % úrokom z omeškania od 6. novembra 2004 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol, ďalej uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 53 411,13 € k rukám právneho zástupcu žalobcu v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a štátu náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že na odvolacom pojednávaní uskutočnenom 10. decembra 2009 vyhovel návrhu žalobcu na zmenu žaloby, v zmysle ktorého sa domáhal priznania náhrady škody za obdobie od 1. septembra 2000 do 1. februára 2004, pozostávajúcej zo škody predstavujúcej ušlý príjem z podnikateľskej

činnosti v sume 35 161 748 Sk, ďalej z ušlých úrokov 4 121 866 Sk za toto obdobie (spolu 1 303 977,08 €), ako aj odstupného 249 670 Sk (8 287,53 €), ušlého úroku z odstupného 990,40 Sk mesačne za 13 mesiacov, t. j. spolu 12 857,20 Sk (426,78 €) a napokon z náhrady trov trestného konania v sume 63 362,70 Sk (2 103,26 €); úhrnom sa teda žalobca domáhal priznania náhrady škody vo výške 39 609 503,90 Sk (1 314 794,65 €) s 9 % úrokom z omeškania počnúc 6. novembrom 2004 do zaplataenia. Keďže súd prvého stupňa svoje závery o výške škody oprel o znalecký posudok predložený žalobcom (ktorý tak mal povahu len listinného dôkazu) a žalovaná túto skutočnosť namietala, odvolací súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie. Ustanovená znalkyňa Ing. E. L. vo svojom znaleckom posudku č. 12/2009 vyčísliła sumu ušlého zárobku žalobcu na 35 161 718 Sk (1 167 155 €). Pri výpočte vychádzala nielen z dokladov pre daňové účely, ale aj z účtovných dokladov týkajúcich sa príjmov z exekučnej činnosti a výdajov na exekučnú činnosť očistených od príjmov a nákladov exekučného úradu inej povahy, čo podľa názoru odvolacieho súdu poskytlo presnejší obraz o príjmoch a nákladoch žalobcu z jeho podnikateľskej činnosti. Odvolací súd považoval za opodstatnený aj nárok žalobcu na ušlý úrok znalkyňou vyčíslený na sumu 4 121 866 Sk (136 821 €), keďže príjem, ktorý by bol žalobca získal z exekučnej činnosti, nemohol zhodnotiť uložením na termínovaných účtoch. Na rozdiel od súdu prvého stupňa považoval odvolací súd za rozhodné obdobie, počas ktorého trval protiprávny stav, obdobie od 1. septembra 2000 do 1. februára 2004. V konaní totiž nebolo sporné, že uznesenie OÚV PZ v Martine o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia bolo žalobcovi doručené 30. augusta 2008 a že OÚV PZ vo Zvolene trestné stíhanie žalobcu na základe v poradí druhého uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia zastavil uznesením z 25. marca 2004 (t. j. neskôr, než 1. februára 2004, do ktorého dátumu žalobca uplatňoval svoje nároky na náhradu škody). Pokiaľ žalobca uplatňoval titulom náhrady škody tiež odstupné vo výške 249 670 Sk (8 287,53 €), odvolací súd dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal vyplatenie odstupného v príčinnej súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami resp. nesprávnym úradným postupom žalovanej. Nemohol mu preto priznať ani požadovaný ušlý úrok zo sumy vyplatenej ako odstupné. V časti náhrady škody týkajúcej sa trov obhajoby mal odvolací súd nárok žalobcu za opodstatnený vo výške ustálenej súdom prvého stupňa, t. j. 63 362,70 Sk (2 103,26 €). So zreteľom na uvedené závery tak odvolací súd priznal žalobcovi náhradu škody v celkovej výške 1 306 079,30 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od

6. novembra 2004 do zaplataenia a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách celého konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1, 2 v spojení s § 142 ods. 3 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, čo do výrokov, ktorými bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 306 079,30 € spolu s 9 % úrokom z omeškania od 6. septembra 2004 až do zaplataenia, a tiež náhradu trov konania vo výške 53 411,13 €, podala žalovaná dovolanie. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V dovolaní žalovaná namietala, že nižšie súdy zaujali mylný právny názor, že vo veci nie je daný dôvod na doplnenie dokazovania predložením daňových priznaní žalobcu za celé rozhodné obdobie trvania protiprávneho stavu. Argumentovala, že podľa ustálenej súdnej praxe vo veciach náhrad škôd v podnikateľskej oblasti sa skutočná škoda na ušlom príjme zisťuje porovnaním príjmov podnikateľa z obdobia jedného roka pred škodnou udalosťou podľa daňových priznaní s porovnaním jeho príjmov počas škodnej udalosti a následným vyčíslením rozdielom podľa priamych zistení súdov. Nevykonanie navrhovaných dôkazov pokladala preto za nezistenie rozhodujúcich skutočností a nezistenie skutkového stavu veci, ktorá skutočnosť bránila spravodlivému rozhodnutiu vo veci, v dôsledku čoho jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Ďalej žalovaná namietala, že odvolací súd nesprávne vec právne posúdil, keď neaplikoval ustanovenie § 450 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého súd náhradu škody primerane zníži, a to aj bez návrhu. Vzhľadom na okolnosti prípadu by nebolo podľa názoru žalovanej spravodlivé, keby mala nahradiť žalobcovi škodu v rozsahu prisúdenom odvolacím súdom. Žalovaná spochybňovala i správnosť znaleckého posudku Ing. E. L., tvrdiac, že sumy ušlého zisku a ušlých úrokov v ňom uvedené sú iba približné, pričom odvolací súd ich len spočítal bez toho, aby bral do úvahy i ďalšie skutočnosti (zvýšenie počtu exekútorov v rozhodnom období, ďalej okolnosť ukončenia spolupráce žalobcu s významnými klientmi, a tiež, že žalobca nemusel všetok ušlý zisk uložiť na termínovaný účet). Pre prípad, že by dovolací súd napadnuté rozhodnutie nezrušil z dôvodu, že odvolací súd vo veci neaplikoval § 450 Občianskeho zákonníka, žalovaná navrhovala, aby bolo rozhodnutie zrušené za účelom doplnenia dokazovania kontrolným znaleckým posudkom, resp. aby sa odvolaciemu súdu uložilo postupovať podľa § 136 O.s.p. Podľa názoru žalovanej žalobca nemal právo ani na zaplataenie úroku z omeškania, pretože v čase rozhodnutia súdu dlh nebol splatný, keďže výška nároku žalobcu závisela od rozhodnutia súdu. Tvrdila, že sa nemohla dostať do omeškania s plnením

peňažného záväzku skôr, než jej bola známa výška náhrady škody. Uplynutie šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku preto nemalo žiadny vplyv na splatnosť pohľadávky na náhradu škody, keďže po uplynutí tejto lehoty nebola nielenže známa výška náhrady škody, ale ani to, či za prípadnú škodu skutočne zodpovedá. Žalovaná napokon napádala i výrok odvolacieho súdu o trovách konania poukazujúc na nesprávne právne posúdenie veci z dôvodu, že odvolací súd namiesto § 142 ods. 3 O.s.p. neaplikoval § 142 ods. 2 O.s.p.

Pôvodný žalobca v priebehu dovolacieho konania zomrel (8.6.2011). Z vyjadrenia notárskeho úradu JUDr. M. D. vyplýva, že dedičmi po nebohom sú žalobcovia 1/ až 6/, ktorí vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhli dovolanie žalovanej zamietnuť, alternatívne odmietnuť a žiadali priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), k bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.). Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Z hľadiska prípustnosti dovolania možno za zmenu rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd vecne zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa o predmete sporu a nahrádza ho svojím iným rozhodnutím o veci samej. V porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa musí ísť o iné, rozdielne rozhodnutie vo veci samej. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu nie je preto rozhodujúce to, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho rozsudku (či ho formálne označil ako zmeňujúci, hoci v skutočnosti ide o potvrdzujúci rozsudok), prípadne ako v dôvodoch označil ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých pri rozhodnutí postupoval (či rozhodol podľa § 219 O.s.p. alebo § 220 O.s.p.).

Z porovnania výrokových častí rozsudkov nižších stupňov je zrejmé, že odvolací súd napriek použitej formulácii o zmene rozsudku súdu prvého stupňa v skutočnosti (podľa obsahu), jeho rozsudok v časti ukladajúcej povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi 1 306 079,30 € (39 346 945 Sk) potvrdil a tento rozsudok zmenil len v časti týkajúcej sa náhrady škody do sumy 44 363 690 Sk (1 472 604,72 €) priznanej súdom prvého stupňa, teda na rozdiel od súdu prvého stupňa žalobcovi priznal náhradu škody v nižšom rozsahu a vo zvyšku žalobu zamietol. Z hľadiska prípustnosti dovolania žalovaného je podstatné, že obidva rozsudky (rozsudok súdu prvého stupňa a rozsudok odvolacieho súdu) sú súhlasné v tom, že (zhodne) uložili žalovanému zaplatiť žalobcovi 1 306 079,30 € s príslušenstvom. Z uvedeného vyplýva, že táto časť rozsudku odvolacieho súdu má povahu potvrdzujúceho rozsudku. Povahu zmeňujúceho rozsudku má len v rozsahu zamietajúcej časti, v tejto časti však dovolanie podané nebolo. Podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku bolo preto potrebné skúmať v zmysle § 238 ods. 2 a 3 O.s.p.

Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo iné rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 2 O.s.p. preto neprichádza do úvahy. Zároveň sa nejedná ani o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým tento vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie preto nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 3 O.s.p.

Podľa názoru dovolacieho súdu v danom prípade nejde o rozsudok, ktorým by odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalovanou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu,

ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a žalovanej neznemožnili uplatniť procesné práva priznané jej právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

K odňatiu možnosti žalovanej pred súdom konať malo podľa jej názoru dôjsť tým, že odvolací súd nevykonal ňou navrhované dôkazy, resp. ich nesprávne vyhodnotil. K tejto námietke dovolací súd uvádza, že nie je dôvodná, pretože súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníka konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000).

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – viď § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Pokiaľ ide o námietku žalovanej spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či správnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Žalovaná v dovolaní namieta, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z hľadiska žalovanou tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Žalovaná ako dovolací dôvod ďalej uvádza, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalovanej boli opodstatnené, ňou uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Z dovolania žalovanej vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu aj v časti, týkajúcej sa výroku o trovách konania. Pokiaľ ide o túto časť rozhodnutia odvolacieho súdu, prípustnosť dovolania treba posudzovať podľa § 239 O.s.p., a nie podľa § 238 O.s.p. Ide totiž o rozhodnutie, ktoré má povahu uznesenia v zmysle § 167 ods. 1 veta druhá O.s.p., a to aj v prípade, že je pojaté do rozsudku vo veci samej. Ani v takom prípade nezmení rozhodnutie o trovách konania svoju procesnú povahu, a preto z hľadiska prípustnosti dovolania treba na neho hľadieť ako na uznesenie. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. ale výslovne ustanovuje, že predchádzajúce odseky 1 a 2 (prípúšťajúce dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu) neplatia, ak ide o uznesenie o trovách konania.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., § 239 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobcovia podali návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania a ich výšku vyčíslili. Dovolací súd im priznal náhradu trov dovolacieho konania celkom za tri úkony právnej služby podľa § 14 ods. 1 písm. a/ a c/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z.z.“), a to Dr. H. (ktorý zastupoval pôvodného žalobcu) za jeden úkon – vyjadrenie k dovolaniu (3.9.2010) a Dr. Zadákovej (ktorá prevzala zastupovanie právnych nástupcov pôvodného žalobcu) za prevzatie a prípravu zastúpenia (15.8.2012) a stanovisko k dovolaniu (22.8.2012). Pri určovaní výšky náhrady trov konania vychádzal dovolací súd z toho, že advokátovi patrí odmena za jeden úkon právnej služby podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., pričom bolo potrebné pri určení výšky odmeny u Dr. Z. podľa § 13 ods. 2 vyhlášky zohľadniť, že v danej veci advokátka zastupovala v dovolacom konaní viac osôb. Ďalej bolo potrebné pri výpočte základnej sadzby tarifnej odmeny prihliadnuť aj na to, že prvý úkon právnej služby bol vykonaný v roku 2010 a druhé dva v roku 2012. Základná sadzba tarifnej odmeny v zmysle § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. (vychádzajúc z výpočtového základu vo výške 1306079,30 €) potom predstavuje 3 036,05 € , u Dr. H. plus režijný paušál v roku 2010 činí 7,21 €, spolu 3043,26 € + 20% DPH, teda 3651,91 €. U Dr. Z. vzhľadom na to, že ide o zastupovanie viacerých osôb, podľa § 13 ods. 2 vyhlášky sa tarifná odmena zníži o 50%. Odmena za zastupovanie žalobcov za dva úkony potom činí 2 x 6072,10 € plus režijný paušál 2 x 15,26 €, spolu 12 174,72 €. U Dr. Z. odmena potom predstavuje za obidva úkony právnej služby spolu 12 174,72€ plus 20% DPH je 14 609,66 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. septembra 2012

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta